

Vysoká škola technická a ekonomická
v Českých Budějovicích

Etika a filozofie

Svár sobectví se soucitem

Štěpánka Jenešová, Dipl.-Phil.

Sobectví vs. soucit

Světlá vs. temná stránka : každý v sobě má
Individualismus vs. kolektivní sounáležitost

Kde se ten svár vzal?

Odpovídá Marek Orko Vácha

Je člověk takto rozporuplný?

Dobrý nebo zlý?

Indiánská (čerokíjská) legenda

Boj mezi dvěma vlky : **1. zlý** (závist, nenávnost, vztek, žárlivost, sobectví, neurvalost, sebelítost, prolhanost, faleš, namyšlenost)

2. dobrý (láska, radost, klid, naděje, vyrovnanost, laskavost, štědrost, věrnost, důvěra, soucit)

Který vlk vyhraje? Ten, koho krmíš.

Kdo / co má na to vliv?

- Výchova
- Prostředí
- Geny (dlouhé stíny našich rodičů a prarodičů)
- Epigenetická dědičnost
- Mikrobiom
- Developmentální šum
- Lidská svoboda

Ale kým se stanu, je na mně.

Jaký jsem?

Dobry či zly? V podstate dobry od narozeni, ale jednám **urcitem způsobem**.

Na světě není všechno jen krásné.

Co člověka pudí konat dobro? *Protože dobro je dobré. Důvodem lásky je láska.*

Zlo a scholastika

Charakter není něco neměnného.

P.S. SCHOLASTIKA je hlavní proud středověké filozofie a teologie, uplatňovaný ve feudální společnosti v 9. - 15. století, představující neživotný, strnulý a dogmatický způsob myšlení nebo výkladu.

Máme si odpouštět a být laskaví.

*Má cenu usilovat o to být dobrým člověkem.
(Kde to slyšíte?)*

Radostnější je dávat než dostávat.

Když někomu pomůžeme, vyrosteme.

Může být pozitivní egoismus?

V čem je individualismus pozitivní?

Dokáže člověk vůbec pojmenovat své stinné stránky?

Vrcholná scholastika – vysvětlení

Období 13. století. Je to tzv. století dvou proudů – [františkáni](#) a [dominikáni](#). Probíhají tzv. sumarizační snahy – shrnutí všech vědomostí do knih – sumy. Vrcholná scholastika dále reaguje na příchod myšlenek [Aristotela](#) do křesťanského světa. Církev je bohatá. První z představitelů je [Albert Veliký](#). Překládal a komentoval [Aristotela](#) – „*zázrakům a Bohu musí člověk věřit.*“ Pokusil se o sepsání první sumy. Tu ale nedokončil a pokračoval v ní jeho žák [Tomáš Akvinský](#). Akvinský říká, že Bůh je nejdokonalejším bytím a že ostatní skutečnosti jsou stvořené. Rozum a víra jsou podle něj v harmonii – obě mají počátek v Bohu. Filosofie je podle něj služkou víry a jejím úkolem je přibližovat pravdy církevních autorit. K čtyřem antickým ctnostem (uměřenost, statečnost, moudrost a spravedlnost) přidal 3 křesťanské (víra, láska, naděje). Lidský rozum není schopen pochopit božskou podstatu. Tomáš Akvinský mluví o 5 důkazech boží existence:

- pohyb – někdo musel udělit podnět, aby došlo k prvotnímu pohybu
- příčina – vše má příčinu
- nutnost a nahodilost – vše má účel
- nejvyšší dokonalost – musí být
- někdo musí vše řídit

Tomáš Akvinský tvrdil, že "Poznání Boha zprostředkuje víra". Láska v Boha, podle něj, převyšuje víru a poznání. Ke spáse lze dojít, když člověk ví v co věřit, co žádat... Tvrdil, že člověk je jednotou duše a těla.

[Tomáš Akvinský](#) „očistil“ Aristotela od arabských vlivů a přepracoval ho do moderní podoby. V ní klade Boha nad svět a stvořené a domněle tak prokazuje nesmrtnost duše.

Existují 3 poznání Boha: rozumové, vírou, intuitivní (po smrti)